SORIN GUIA

ELEMENTE DE DIALECTOLOGIE ROMÂNĂ

Vasiliana '98

Sorin Guia

Elemente de dialectologie română

Sorin Guia

Elemente de dialectologie română

CUPRINS

Preliminarii

Lucrarea de față își propune să răspundă cerințelor actuale privind cercetarea limbii vorbite în spațiul dialectal românesc. Dacă primele capitole sînt consacrate unor probleme teoretice fundamentale ale dialectologiei românești (raportul limbă-dialect, variantele teritoriale ale limbii, repartiția dialectală a dacoromânei, descrierea celor patru dialecte ale limbii române, în general), partea finală a lucrării are în vedere ilustrarea varietății regionale actuale prin intermediul unor studii de caz și sinteze (de ex., descrierea particularităților unor graiuri, cum ar fi cele din Mănăstirea Humorului, Vicovu de Jos, Straja – din Bucovina, ori Gârda de Sus și Scărișoara – din Munții Apuseni; prezentarea fenomenului palatalizării labialelor pe baza exemplelor consemnate în atlasele lingvistice moldovenești), pornind de la texte dialectale actuale, transcrise fonetic după sistemul utilizat de *Atlasul Lingvistic Român*, cu semne diacritice.

Întrucît subiectul vorbitor este, de regulă, posesorul unor registre variate de exprimare, înregistrările actuale efectuate în unele puncte din Bucovina și din Țara Moților ne-au determinat să operăm o selecție a informatorilor respectînd atît variația diatopică, cît și variația diastratică, să identificăm un raport corect între inovație și conservatorism.

Ținînd cont că anchetele dialectale pentru *NALR, pe regiuni* au fost efectuate acum peste patru decenii, că schimbările lingvistice datorate influenței mass-media și a normei literare s-au intensificat, mai ales după căderea comunismului (acțiunea nivelatoare a limbii naționale unice asupra graiurilor locale manifestîndu-se peste tot, asupra tuturor generațiilor și categoriilor de vorbitori), lucrarea de față se dorește a fi o descriere a fenomenelor fonetice, lexicale și morfosintactice a dialectelor românești și a graiurilor dacoromânei actuale. Din acest punct de vedere, concluziile noastre privitoare la

româna vorbită dialectală ar putea stimula interesul dialectologilor, specialiştilor în istoria limbii române, studenţilor filologi, cercetătorilor interesaţi de limba română vorbită în general sau de situaţia actuală a graiurilor româneşti, în special.

